

"İfratla tarikat taassubu taşıyanların bir kısmı, âdâb ve evrâd-ı tarikati Sünnet-i Seniyyeye tercih etmekle sünnete muhalefet edip, sünneti terk eder, fakat virdini bırakmaz. O suretle âdâb-ı şer'iyeye bir lâkaytlık vaziyeti gelir,.. " İzah eder misiniz?

"Çok Sözlerde ispat edildiği gibi ve İmam-ı Gazâlî, İmam-ı Rabbânî gibi muhakkıkîn-i ehl-i tarikat derler ki: 'Bir tek Sünnet-i Seniyyeye ittibâ noktasında hâsıl olan makbuliyet, yüz âdâb ve nevâfil-i hususiyeden gelemez. Bir farz bin sünnete müreccah olduğu gibi, bir Sünnet-i Seniyye dahi bin âdâb-ı tasavvufa müreccahtır.' demişler."(1)

Burada **âdâb** ile **sünnet**in tenakuz ve tezadı konu edilmiyor, sufinin âdâbı sünnetten üstün ve daha mühim görmesi tenkid ediliyor. Âdâb zatında güzel ve İslam'ın ruhuna uygun olabilir, ama asla sünnetin kıymet ve derecesine yetişemez.

Aşırıya kaçıp tarikat taassubu taşıyanların bir kısmı, âdâb ve evrâd-ı tarikati sünnet-i seniyyeye tercih edip, onu terk eder, fakat virdini bırakmaz. Yanlış olan bu tavır ve davranıştır, yoksa **âdâb** ve **vird** değildir.

Vird ve **âdâb** her ne kadar ayet ve hadislerden alınmış olsa da sünnetin yerini tutmaz, onun derecesine yetişemez. Bu sebeple nasıl olsa bu **âdâb**da ayet ve hadis bulunuyor, diyerek **âdâb**ı sünnete tercih etmek caiz olmaz.

Seyr-ü sülûk esnasındaki sohbet, vird, hatme ve diğer zikirler *zâhirî edebler* içine girer. Kalbin gaflet ve kötülüklerden temizlenmesi, nefsin terbiye edilmesi ve ruhun ilahî huzura yükselecek hâle getirilmesi de *bâtınî edeblerdendir*.

(1) bk. [Mektubat, Yirmi Dokuzuncu Mektup, Dokuzuncu Kısım.](#)